

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

לאו משום דחוקתו בדוק. תימה מאי ס"ד דאי בחוקתו בדוק אס כן מה נריך לאמירה דהני כלל ואומר ר"י דמירי כגון שבעל הבית צעיר אע"ג דחוקתו בדוק כיון דלתימה צעיר נריך לישאל הימנו^א ולהכי מהני אמירה דהני דלא שלנין^ב אע"ג

דגבי טבל סמרינן אחזקת חבר ואין נריך אפילו לישאל^ג. היינו משום דכיון ששולח לו לאכול^ד מסתמא תיקנה שלא יבא לידי מכשול אצל גבי דזיקה אפילו לא יהיה בדוק לא יהיה כל כך מכשול לכך נריך לישאל אס הוא צעיר ומסיק אי חוקתו בדוק כל הבתים בחזקת דזוקין מיבעי ליה וממילא דיעינן דלמירה דהני מהני ואין נריך לישאל הימנו אפילו אס הוא צעיר^ה ועוד פירש ר"י דס"ד דליירי דלמרי הני לא היה בדוק ואנן דדקנו דאי חוקתו בדוק מהימני מנו דאי צעיר שמקי^ו אצל אי אין חוקתו בדוק אמאי מהימני ופריך אי הכי כל הבתים בחזקת דזוקין מיבעי ליה דממילא דיעינן דמהימני כגמגו: **מדאורייתא** בבישול בעלמא סגי. פי' בקונטרס מדמתיב משציתו ולא כתיב תצטרו אלמא השצתה בלב היא וקשה לר"י דהאי השצתה בשצתה היא ולא ציטול דתינא בשמעתינן רע"א אין נריך הרי הוא אומר תשציתו ומנינו להצצתה שהיא אז מלאכה^ז ועוד דמשציתו אמרינן לקמן מאך חלק שהוא משש שעות ולמעלה ואחר איסורא לא מהני ציטול^ח ואומר ר"י דמדאורייתא צביטול בעלמא סגי מטעם דמאחר ציטולו הוי הפקר^ט וילא נרשותו ומותר מדאקמרינן אצל אמה וראה של אחרים ושל גבוה והא דלמרינן בנדרים (דף מה.) הפקר צפני שלשה מדאורייתא אין נריך: **הימנוהו** רבנן בדרבנן. אף על גב דכל דבר שהוא צידס מהימנינן להו לנשים ועבדים ואפילו מדאורייתא דמעשים בכל יום שאנו מאמינים לנשה ועבד על השחיטה ועל הניקור^י וצפ"י המזיר (כתובות עב.) גבי מאכילתו שאינו מעושר

לאו משום דחוקתו בדוק. תימה מאי ס"ד דאי בחוקתו בדוק אס כן מה נריך לאמירה דהני כלל ואומר ר"י דמירי כגון שבעל הבית צעיר אע"ג דחוקתו בדוק כיון דלתימה צעיר נריך לישאל הימנו^א ולהכי מהני אמירה דהני דלא שלנין^ב אע"ג דגבי טבל סמרינן אחזקת חבר ואין נריך אפילו לישאל^ג. היינו משום דכיון ששולח לו לאכול^ד מסתמא תיקנה שלא יבא לידי מכשול אצל גבי דזיקה אפילו לא יהיה בדוק לא יהיה כל כך מכשול לכך נריך לישאל אס הוא צעיר ומסיק אי חוקתו בדוק כל הבתים בחזקת דזוקין מיבעי ליה וממילא דיעינן דלמירה דהני מהני ואין נריך לישאל הימנו אפילו אס הוא צעיר^ה ועוד פירש ר"י דס"ד דליירי דלמרי הני לא היה בדוק ואנן דדקנו דאי חוקתו בדוק מהימני מנו דאי צעיר שמקי^ו אצל אי אין חוקתו בדוק אמאי מהימני ופריך אי הכי כל הבתים בחזקת דזוקין מיבעי ליה דממילא דיעינן דמהימני כגמגו: **מדאורייתא** בבישול בעלמא סגי. פי' בקונטרס מדמתיב משציתו ולא כתיב תצטרו אלמא השצתה בלב היא וקשה לר"י דהאי השצתה בשצתה היא ולא ציטול דתינא בשמעתינן רע"א אין נריך הרי הוא אומר תשציתו ומנינו להצצתה שהיא אז מלאכה^ז ועוד דמשציתו אמרינן לקמן מאך חלק שהוא משש שעות ולמעלה ואחר איסורא לא מהני ציטול^ח ואומר ר"י דמדאורייתא צביטול בעלמא סגי מטעם דמאחר ציטולו הוי הפקר^ט וילא נרשותו ומותר מדאקמרינן אצל אמה וראה של אחרים ושל גבוה והא דלמרינן בנדרים (דף מה.) הפקר צפני שלשה מדאורייתא אין נריך: **הימנוהו** רבנן בדרבנן. אף על גב דכל דבר שהוא צידס מהימנינן להו לנשים ועבדים ואפילו מדאורייתא דמעשים בכל יום שאנו מאמינים לנשה ועבד על השחיטה ועל הניקור^י וצפ"י המזיר (כתובות עב.) גבי מאכילתו שאינו מעושר

משמע שסומך עליה לענין חלה ומעשר^א מכל מקום גבי דזיקת חמץ אע"ג דצידס מ"מ אי הוי מדאורייתא לא מהימנינן להו משום דליכא טירחא תירחא ונריך דקדוק גדול כדמוכח צירושלמי שפירש מפני ששנים עלולות הן^ב ותחומין דרבנן מהימנינן להו לנשה ועבד ולא קטן מדתינא צפ"י כיצד מעבדין (עירובין נח: ושם) אפילו עבד ואפילו שפחה נאמנת לומר עד כאן תחום שבת אצל קטנים לא דגריעי טפי מדחשיב להו בשמעתינן צוקין וצפרק שני דכתובות (דף מה: ושם) אלו לאמנים להעד בגדולן מה שראו בקוטנן עד כאן היינו מהלכין בשבת משמע אצל בקוטנן לא היינו משום דתחומין אין צידס כלל לכך אין נאמנים כמו בצדיקת חמץ^ג: **המשביר** בית לחבירו בחזקת שהוא בדוק. נראה לרש"י דבשאלה עשר איירי דבארבעה עשר על המשכיר לצדוק^ד: **ובתיב** אך ביום הראשון תשבייתו. פי' הקונטרס מדמתיב ציוס הראשון הנצטת מכלל דמקמתו מותר^ה ואין נראה לר"י דהא תשבייתו הנצצתה היא ולא צוה הכתוב לשורפו אלא לאחר איסורו^ו ועוד אי ממשמעות דיוס ראשון משמע מקלמא מותר מה נריך לאך חלק מיהו לנישנא שני שפירש הקונטרס דא"ך ח"ך צחא"ס בנ"ע אמי שפיר ונראה לר"י דמייחורה דקרא קדריש^ז חמשה עשר לביעור. ח"ה הוי מצי לשנויי ציוס כתיב^ח דלמשני צסמון וכי נמי משני דליתקש השצתה שאור לאכילת חמץ לא נריך לקרא דמיימי שצעת ימים שאור לא ימלא דמליתקש השצתה שאור לאכילת חמץ יסול לדרוש הכל כמו שדורש רבי יוסי (הגלילי) לקמ"ט: דהא

דקסבר האי תנא: הכל חבירין אצל דזיקה. ואפילו עם הארץ וצדבר שהוא מוחזק חבר מחזיקין ליה שלא עבר זמנו עד שעשאוהו: דתינא חבר. הנאמן על המעשרות ומת והניח מגורה מליאה פירות אפילו הן בני יומן שנמנעו היום הרי הן בחזקת

ממוקנים דודאי לא ילא מתחת ידו עד שגמר כל מצותו והכא נמי כיון דאף עמי הארץ חבירין הן על הדזיקה חזקתן שדקוהו: **וממאי** דהא דקמני נאמנין טעמא משום דהכל חבירים הם אצל דזיקה דלמא אין עמי הארץ חבירים על כך וטעמא משום דקאמרי הני אלו ראוי שדקו: **כל הבתים בחזקת דזוקים מיבעי ליה**. למיתני ולא הוה למיתליה בצמירה דהני. ומקשינן אלמא דמתלא בצמירה ודאי ליכא למידק הא לא אמרי לא אס כן מאי קא מיבעיא לך תיפשוט מינה דאין חזקתו בדוק. ומשני מהא ליכא למידק למיפשט מידי דליכא לאוקמא לאס כגון דמוחזק לן כהאי דלא צדק כגון שראינוהו טרוד או ילא מצדד יוס לדך ואמרי הני אנטנו דקשינוהו: **צביטול בעלמא**. דכתיב תשציתו ולא כתיב תצטרו והשצתה דלב היא השצתה: **צדדנן**. הימנוהו רבנן צביטול דליתא אלא מדרבנן דהס הצריכו והס המירו לסמוך בצמירתן של אלו וכח צדיהס להאמיננס צמירי דלאו דאורייתא: **מי הוי מקח טעום**. ואס צא השוכר לחזור צו על ידי עלילותיו ולומר לא כך שכתבי ואין תנאי שלנו קיים מהו לחזור: לא מצעיא היכא דלא ידעי אגרא. לצחריס וצדקי אלא כל איש ואיש צדק את צימו דלא מצי למימר ליה מקח טעום דלס הייתי יודע שאינו בדוק לא הייתי שוכרו דודאי ניחא לאיניש למעבד מצוה בגופיה ואי נמי הוה ידע דלא דזיק לא היה מניחו צדק: **אלא אפילו צחצחא**. דנהיגי כל בני העיר לשכור צדקין כל איש צדימו דליכא השתא חסרון כיס אפילו הכי אי ידע ציה אתמול דלא דזיק לא הוי הדך ציה דניחא ליה דהא

כ"ו והאי דקא דהר ציה משום מלתא אחריתי היא דלשכח ציתא אחריתי דשפירא מינה: **סנו הסס** גרסינן ואף על גב דצדיקרינן היא: **ושורפין צחצחא שש**. ולא ימתין עד תחלת שצע שהוא אסור מן התורה לפי שאדם טועה בשעות^א: **ר' יהודה אומר**. טועה אדם יותר מכאן ונריך להתרחק מן העצירה יותר ולא יאכל מסוף ארבע ולמעלה: **סולין**. לא אוכלין ולא שורפין כלומר אין נריך לשרוף ומאכיל הוא לצהמנו כל חמש אצל הוא לא יאכל: **דכוני עלמא מיהא חמץ משש שעות ולמעלה אסור**. מן התורה דאי לא מיתסר עד אורתא לא הוו גורי ציה דבין יממא לליליא לא טעו אינשי: **שצעת ימים שאור לא ימלא צחצוכס**. אפילו שעה אחת צמוך השצעת ימים וכתיב אף ציוס הראשון תשציתו הרי שעה צו שעה אחת: **הא כיצד לרבות נ"ו**. דעל כרחיך האי הראשון ראשון קודם לכל שצעה קאמר דהיינו ארבעה עשר: **ואימא לרבות ליל חמשה עשר**. שלא ימתין עד הבוקר והכי קאמר אף צכניסת יוס הראשון מילד תשציתו דאי משצעת ימים הוה אמינא ימים אין לילות לא: **השצתה** ועוד מדכתיב אף ודרשינן לקמן אף חלק פריך: **ואימא לרבות ל"ב** חמשה עשר לביעור. ח"ה הוי מצי לשנויי ציוס כתיב^ב דלמשני צסמון וכי נמי משני דליתקש השצתה שאור לאכילת חמץ לא נריך לקרא דמיימי שצעת ימים שאור לא ימלא דמליתקש השצתה שאור לאכילת חמץ יסול לדרוש הכל כמו שדורש רבי יוסי (הגלילי) לקמ"ט: דהא

(א) לקמן ט. ע"ז מא: נדה טו: (ב) לקמן י. א) (ג) צ"מ ט: כסות יח: (ד) לקמן יא: ודף כח. (ה) (שמות צ"ג) (ו) (בשעה) (ז) ו"ע מוספות עירובין לא: ד"ה כלן ועוד שם טז. ד"ה ומחומין. ח) עין מהרש"ל. ט) דף ה.א.

תורה אור השלם

1. שבעת ימים שאר לא יקוצא בבתים פי כל אבל מוחצת ונכרחה הפש הווא מעדת ישראל בגר ובאורח הארץ: שבות יב יט שבעת ימים מצות האבלו או ביום הראשון משביתו שאר בתים פי כל אבל חמץ ונכרחה הפש הווא משראל מיום הראשון עד יום השבעת: שבות יב טו

מוסף תוספות

א. דכל היכא דאפשר לן לברורי מליאה מברין. ח"ה דעדות מהני כמו שהיה אומר דבזוקה הווא מוס' ר"ס. ג. אס שחלו לו לחבירו פירות. מוס' שאנן. ד. שהדבר מוכן למכשול לאכול שלכך שולח לו. שס. ה. דמלתא דפשיטא הווא כיון דחזקתו בדוק. מוס' הלא"ש. ו. והוי מחזיקין ליה בחזקת בדוק. מוס' שאנן. ז. אלמא פשיטא ליה דתשבייתו דקרא היינו הבעיה. מוס' הלא"ש. ח. [וכן] אמרין (ו.) דלאו ברשותיה קאי ולא מצי מבטל ליה. מנצ"ן. ט. דביטול היינו הפקר. מוס' הלא"ש. י. קודם שצטרו בידם לשנותם על ידו או ע"י אחר ונאמן בו מטעם זה כמו שעד אחר נאמן באיסורין מטעם זה. מוס' הלא"ש תמותנת. יא. וה"נ בידו הווא. מוס' ר"ס. יב. פי' ואינו יכולות לסבול טורח בדיקה. שס. יג. [וכן] חל החיוב על המשכיר ובלא מקח טעות נמי על המשכיר לברורי. מוס' ר"י. יד. דהא צריך להשהות שעה אחת כשמבטרו. מוס' ר"ס. טו. דקודם איסורו למה צוה לשורפי יאכלנו או ימכרו, וא"כ לא קשה קראי אהדרי, דצוה המקום שלא ימצא שאור בבית כל ד' אלא יוציא מן הבית קודם שיתחילו ד' הימים, ואידך קרא קאמר שאם לא הוציאו מן הבית, ביום הראשון ישרפנו, כמו שצוה הכתוב לשרוף נותר בשעת איסורו. מוס' הלא"ש. טז. דהרי מצי מבתיכם אך תשבייתו שלא צוה הכתוב לשרופי אלא לאחר איסורו. שס. יז. דמשמע שבא לרבות יום ולא לילה. מוס' ר"ס.

גליון הש"ס

גמ' דניחא ליה לאניש לקיובי פגורא בממוניה. ע"י לקמן דף י"ג מוס' ד"ה גממוניה: שם דברות י"ד לביעור. ע"י תשובת הר"ן סימן כ"א:

מוסף רש"י

מגורה. גוין (לקמן טו). אפילו הן בני יומן. דנכרין הן שהיוס נמנעו (שם). ושורפין בתחלת שש. ורע"ג דכל שעתה ששית מדאורייתא שיהא גוור רבנן עלה דלמא טעי וספור על השצית שיהא ששית. אכל התמיטית לא טעי למימר על השצית שהיא חמשה ומותר (לקמן יא). ותולין כל חמש. ואינו אוכל דעיי וספור על שציתת שהיא חמשה. ומיהו לצדדן אלו נריך ומאכל לצהמנו, אלא ששית אף כצחא אסור מדרבנן גוריה משום שציתת (שם).

רבינו הגנאל

המשכיר בית לחבירו בחזקת בדוק ומצא שאינו בדוק, כי האי גונא מקח טעות הוא או לא. ופשטה אבי דלא הוי מקח טעות דניחא ליה לאניש לפקוד צוה בממוניה וכל שכן בגופיה. וכולי עלמא חמץ בי"ד משש שעות ולמעלה אסור מדאורייתא מנא לן. ופשיט לה אבי הכן בהאי טעמא, והאי דאבי שייכא בודי יוסי הגלילי כדביעין למימר לקמן. שנאמר שבעת ימים מצות תאכלו אך ביום הראשון תשבייתו שאור מבתיכם. ואי אפשר לומר זה ביום הראשון ביום טוב הראשון הוא, וביום הוא אחר אוכל מצוה ומשבת שאור. שנאמר שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם, ואי אפשר לומר נמי השבתת שאור לילי ט"ו הוא, משום דביום הראשון תשבייתו שאור כתיב ולא בלילה. שמענין דזה ביום הראשון קודם יום טוב הראשון הוא.

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

ו.

עין משפט
נר מצוה

(א) [מוספתא פ"ב ה"ד],
 (ב) ע"ז כה. [ומו.], (ג) [ל"ז]
 שמכניס. (ד) [ע"י מוספות
 כמות. ו. ד"ה מתוך].
 (ה) [מוספתא פ"א ה"ד],
 (ו) מגילה טו: סנהדרין יב:
 ע"ז ה: (ר"ה). [בטרות ט.
 מוספתא מגילה פ"ג ה"ב].
 (ז) [שמות כג. ח] [בכורות
 ג. ב. ט] [במדבר טו. ט] [דף
 ת. ט] [בכורות פ"ב ה"ב].
 (ט) מוספתא דמלה פ"א
 ה"ג. (ט) [ע"י מוס' בי"מ
 פא: ד"ה והא].

גלוין הש"ס

גמ' בהמה ארנונא. עין
 מדיים טכ עב כ"ד ד"ה
 והלן זו ארנונא:
 תוס' ד"ה הנה שבתהלה
 היתה בהמה. ע"י כ"ד נ
 ע"א מורה קסג:

מוסף רש"י

לא לבית דירה
 אמרו. שדור זה העובד
 כוכבים, אלא לבית העצם
 (לבת האלוהים. ע"ז טו)
 לאשמעו בהו בלתי
 ותמצא (שם כ"א).

מוסף תוספות

א. ומ"ה פטורה מן
 הבכורה. מוס' ר"פ.
 ב. ומ"ה חייבת. שם.
 ג. והא דקמני חייבת היינו
 הכי דמצי מסלק ליה.
 מוס' ר"פ. ד. הוא אמרי'
 לעיל שכן אי אהת ראה
 אכל אתה רואה של
 אחרים. שם. ה. [ואין לא
 קיבל עליו אחריות אפי' לא
 קנה תכריח קנאו והו"ל ביתו
 ראש פ"ו. ו. ור"ב אשר
 פשיטין הכי מקרא. מ'
 ה"ן. וקמ"ד מעיקרא
 דשכירות קנאו והו"ל ביתו
 של גוי לגמרי ובתר הכי
 אמרין שאע"פ שאין
 השכירות קנה, מיון
 שאינו מצוי בידו של
 ישראל אינו עובר עליו. מ'
 כענין דור. ו. ודרוקא
 כשהחמץ שלו אז הוא
 עובר משום כי ימצא אע"ג
 שאינו בביתו. מוס' ר"פ.
 ח. דכיון שנטל לצורך
 מקומו אינו מחויב לתניחו
 מיד אלא מוליכו עד מקום
 החמץ וכופה עליו. מ'
 ה"ן. ט. דשרינן מלטול
 דרבנן כדי שלא יבוא לידי
 איסור תורה. רעב"א.

רבינו הגנאל

בהמה ארנונא. פירוש
 בהמה שיש בה שותפות
 לגוי פטורה מן הבכורה,
 דבהדיא קימא לן כל
 ידי גוי באמצע פטורה
 מן הבכורה, ואע"ג דמצי
 מסלק ליה לגוי ברמי.
 מאי טעמא בהמה אית לה
 קלא, כלומר דהיא בהמה
 דגוי היא ולא אתו למימר
 דישתאל היא וקא אכיל
 בוכרי, אבל עיקר ארנונא
 אע"ג דלא מצי מסלק ליה

לכ"י אינטריך לא ימצא. משום דבעלמא לאו כמנון דמי אינטריך
 קרא למימר דגבי חמץ מיהא מתסר: הואיל ופי' אפי' הד. הוא
 גופיה למריה בעיניה וזה עדיין לא נאכד וכי אמרה ר' שמעון
 לההוא היכא דאינו עדיין כגון גבי
 חייבין באחריותן אמר רבי שמעון
 אף על פי שאין כפל להקדש דכתיב
 (לרעהו) ולא להקדש הכא חייב דכיון
 דזה חייב באחריותן רעהו קרינא
 ביה דהא גרס לו להשתחייב ממונ:
 ארנונא. המלך נוטל עישור מן
 הצבחה ומן התצוזה: חייבם
 בצבורה. דקיימא לן^א כל שיד נכרי
 באמצע פטורה מן הבכורה שנאמר
 לא באחרים ועדר זה עשישורו של
 מלך בתוכו חייבת בצבורה לתת
 לכהן הבכורות שלהם או לא: דמצי
 מסלק ליה. לנכרי צמעות: לא
 יציעו לן. כיון דלכתי לא זכה נכרי
 בהן ודינו אינו קצוב עין יומר
 מנעומו איכא למימר לא יתן לו
 בהמות אלא מעות: ואע"ג דמצי
 מסלק ליה. דכל כמה דלא סלקיה
 ידו שייכא בצמעות: עי' ארנונא
 חייבם. ואע"ג דעיסת נכרי פטורה
 ואוכל ישראל בלא חלה דהא
 עריסותיכם כתיב^ב זו חייבת דלית לה
 קלא והרואה אומר שלו היא ואוכלה
 בלא חלה אבל בצמעות אית לה קלא
 והדמיון חייבת בעיסה הוא דמניא:
 אין זקוק לבער. לא הזקיקוה להוציא
 את הנכרי מן הבית כדאמרן [ה] אכל
 אתה רואה של אחרים: הפקידו
 אלא. וקביל עליה אחריות כדמפרש
 ואילו זקוק לבער: יחד לו ציט.
 כלומר לא קיבלו עליו אלא אמר ליה
 הרי הבית לפניך הנה צמחת מן
 הזיות אין זקוק לבער: מאי קאמר.
 היכי יליף מלא ימצא: לעולם אסיפא.
 ולא ימצא משמע המצוי בידך לכל
 ספקך היינו דקביל עליה אחריות
 דהו כדדיה: אף במקום שאמרו
 להשכיר. צ"מ ד"א [כ]: תנן אין
 משכירין צמח לנכרי אלא ישראל
 אכל צבורה צמח משכירין וכל שכן צמחה
 לארץ ואף במקום שהמירו להשכיר
 לא לבית דירה המירו אלא להעמיד
 צו בהמות ועי' ולא שדור הוא זה:
 שאין מצוי בידך. שהרי אותה וית
 מסורה לנכרי: כופה עליו אס הכלי.
 דהא לא חזי לטלטולי ואפוקי ומיהו
 צבל יראה לא עבר דהא צטליה
 צליה מאתמול כדאמרין לקמן [ע"ג]
 הדוק ר'ך שיבטל בלבו אלא משום
 שלא ישכח ויאלכנו ר'ך כפיית כלי:
 מיבדל צדיני מנייה. אפילו בחול
 למוד הוא לפרוש ממנו: חמלו של
 נכרי. המופקד אכלו ולא קיבל עליו
 כג' ליה בכפיית כלי כל שבעה שהכלי ניטל לצורך ומיהו ההוא דלעיל לא אפשר ליה צמחיה ומשום חד יומא כג' ליה בכפיית כלי
 וצליה יציעו: המפרש. מן היצעה לים: צמחיה. למקום רחוק: קודם שלשים יום. לפסח ולקמן מפרש כנגד ששאלין בהלכות
 הפסח קודם הפסח שלשים יום ומאז חל עליו להצרכי הפסח: דעתו לחזור. צמחיה הפסח: אפילו מראש השנה נמי. דכי
 הדר ביה צמחיה הפסח עבר עליה והיא שעתא לאו צמחיה הוא דליצטליה שהרי איסור הגהה הוא ואינו שלו וכשתאחו עובר
 עליה: אולר. שהכניס שם תצוזה ותחמיה חמץ ואמרין לקמן^ה חמץ שנפלה עליו מפולת הרי הוא כמזוער: סוף שלשים זקוק לבער.
 דלכתחלה לא זהו ציעורו: קודם שלשים. לא חלה חובת ציעור עליו וכי מטי היא שעתא לא מחייב כדאמרן דהא נפלה עליו מפולת:
 שהרי

התם דמצי מסלק ליה. הק' ר"י דצפ' איזהו נשך (ג"מ דף ע' ושס)
 אמר דהמקבל לאן צרול מן הנכרי הולדות פטורים מן
 הצבורה אף על גב דמצי מסלק ליה לנכרי צווי כדאמר התם כיון
 דאלו צעי נכרי זוי ולא משכח שקול צמחה ומי' ר"י דשאני התם
 שמתחלה היתה הצמחה של נכרי

היינו דאיצטרך לא ימצא אלא למאן דאמר
 כמנון דמי לא ימצא למה לי איצטרך סלקא
 דעתך אמינא הואיל וכי איתיה הדר בעיניה
 לאו ברשותיה קאי קמשמע לן בעו מיניה
 מרבא בהמת ארנונא חייבת בבכורה או
 אין חייבת בבכורה כל היכא דמצי מסלק
 ליה בזווי לא קא מיבעיא לן דחייב כי קא
 מיבעיא לן היכא דלא מצי מסלק ליה בזווי
 מאי אמר להו פטורה והתניא חייבת התם
 דמצי מסלק ליה איכא דאמרי אמר רבא
 בהמת ארנונא פטורה מן הבכורה ואע"ג
 דמצי מסלק ליה בעיסת ארנונא חייבת
 בחלה ואע"ג דלא מצי מסלק ליה מאי
 טעמא בהמה אית לה קלא עיסה לית לה
 קלא: תנו רבנן^א נכרי שנכנס לחצירו של
 ישראל וביצקו בידו אין זקוק לבער הפקידו
 אצלו זקוק לבער יחד לו בית אין זקוק
 לבער שנא' לא ימצא מאי קאמר אמר רב פפא
 ארישא קאי והכי קאמר הפקידו אצלו זקוק
 לבער שנאמר לא ימצא רב אשי אמר
 לעולם אסיפא קאי והכי קאמר יחד לו בית
 אין זקוק לבער שנאמר לא ימצא בבתיכם
 והא לאו דידה הוא דנכרי כי קא מעייל
 לביתא דנפשיה קא מעייל למימרא דשכירות
 קניא^ב והתנן האף במקום שאמרו להשכיר
 לא לבית דירה אמרו מפני^ג שמכניסין
 לתוכו ע"ג ואי סלקא דעתך דשכירות קניא
 כי קא מעייל לביתיה דנפשיה קא מעייל

שאני הכא דאפקיה רחמנא בלשון לא ימצא מי שמצוי בידך יצא זה
 שאינו מצוי בידך אמר רב יהודה אמר רב י המוצא חמץ בביתו ביום טוב
 כופה עליו את הכלי אמר רבא אם של הקדש הוא אינו צריך מאי טעמא
 מיבדל בדילי מיניה ואמר רב יהודה אמר רב יחמצו של נכרי עושה לו
 מחיצה עשרה טפחים משום היכר ואם של הקדש הוא אינו צריך מאי טעמא
 מיבדל בדילי אינשי מיניה ואמר רב יהודה אמר רב^א המפרש והיוצא
 בשירא קודם שלשים יום אין זקוק לבער תוך שלשים יום זקוק לבער
 אמר אביי הא דאמרת תוך שלשים יום זקוק לבער לא אמרן אלא שדעתו
 לחזור אבל אין דעתו לחזור אין זקוק לבער אמר ליה רבא ואי דעתו
 לחזור אפילו מראש השנה נמי אלא אמר רבא^ב הא דאמרת קודם שלשים
 יום אין זקוק לבער לא אמרן אלא שאין דעתו לחזור אבל דעתו לחזור
 אפילו מראש השנה זקוק לבער ואזדא רבא לטעמיה דאמר רבא
 העושה ביתו אוצר קודם שלשים יום אין זקוק לבער תוך שלשים יום זקוק
 לבער וקודם שלשים נמי לא אמרן אלא שאין דעתו לפנותו אבל דעתו
 לפנותו אפילו קודם שלשים יום נמי זקוק לבער הגי שלשים יום מאי
 עבדיתייהו^ג כדתינא^ד שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים
 יום ר' שמעון בן גמליאל אומר שתי שבתות מאי טעמא דתנא קמא
 שהרי

עושה לו מחיצה. בארבעה עשר משום היכר שלא ישכח ויאלכנו ולא
 כג' ליה בכפיית כלי כל שבעה שהכלי ניטל לצורך ומיהו ההוא דלעיל לא אפשר ליה צמחיה ומשום חד יומא כג' ליה בכפיית כלי
 וצליה יציעו: המפרש. מן היצעה לים: צמחיה. למקום רחוק: קודם שלשים יום. לפסח ולקמן מפרש כנגד ששאלין בהלכות
 הפסח קודם הפסח שלשים יום ומאז חל עליו להצרכי הפסח: דעתו לחזור. צמחיה הפסח: אפילו מראש השנה נמי. דכי
 הדר ביה צמחיה הפסח עבר עליה והיא שעתא לאו צמחיה הוא דליצטליה שהרי איסור הגהה הוא ואינו שלו וכשתאחו עובר
 עליה: אולר. שהכניס שם תצוזה ותחמיה חמץ ואמרין לקמן^ה חמץ שנפלה עליו מפולת הרי הוא כמזוער: סוף שלשים זקוק לבער.
 דלכתחלה לא זהו ציעורו: קודם שלשים. לא חלה חובת ציעור עליו וכי מטי היא שעתא לא מחייב כדאמרן דהא נפלה עליו מפולת:
 שהרי

בא א מיי פ"ד מהל'
 בצורות הלכה א'
 סגן עשין מא טוש"ע י"ד
 סי' שכ סעף ה':
 בב ב מיי פ"ו מהלכות
 ביכורים הל' ט סגן
 עשין קמא טוש"ע י"ד סי'
 של סעף ג':
 ל ג ד מיי פ"ד מהל'
 חמץ ומלה הלכה ב'
 טוש"ע א"ח סימן ממ
 סעף ג':
 לא ה מיי פ"ה מהלכות
 ע"ז הל' ד סגן לאון
 ממ טוש"ע י"ד סי' קנא
 סעף י':
 לב ו מיי פ"ג מהלכות
 חמץ ומלה הלכה ח'
 סגן לאון עט טוש"ע
 א"ח סי' טמו סעף א':
 לב ז מיי פ"ד שם הל' ב'
 סגן ש טוש"ע א"ח
 סי' ממ סעף ב':
 לד ח ט י מיי פ"ב שם
 הלכה יט סגן שם
 טוש"ע א"ח סימן טו
 סעף א' ב':
 לה כ טוש"ע א"ח סי'
 מטע סעף א':

רבינו הגנאל (המשך)

לגוי מינה חייבת בחלה.
 דהא לית לה קלא. ת"ד
 גוי שנכנס לחצרו של
 ישראל וביצק בידו אין
 זקוק ישראל להוציא מידו
 לבער, דהא יחד לו בית
 אצלו חייב לבער, אלא אם
 כן יחד לו בית שאין זקוק
 לבער, דהא יחד לו בית
 ולאו ברשותיה דישאל
 קאי. למימרא דשכירות
 קניא. והתנן ביצי סוף
 פ"ק אף במקום שאמרו
 להשכיר לא לבית דירה
 אמרו מפני שמכניס לתוכו
 ע"ז ותובי לא תביא
 תוצעה אל ביתך, ואי
 ס"ד דשכירות קניא לאו
 ביתך הוא. ושנינן לעולם
 שכירות לא קניא. ושאינו
 הכא דכתיב לא ימצא, כל
 חמץ שמצוי בידך אסרה
 תורה והאי כיון דיהי לו
 בית יצא מידו זה החמץ
 ואינו מצוי בידו. אמר
 רב המוצא חמץ ביו"ט
 שאינו יכול לבערו כופה
 עליו את הכלי דחיישינן
 שמא יאכלוהו בניו ואם
 של הקדש אינו צריך.
 מאי טעמא מיבדל בדילי
 אינשי מיניה מקמי הכי
 ולא אתו למיכיליה דחמיר
 עלייהו איסוריה. וחמץ של
 גוי צריך מחיצה עשרה
 טפחים כדי שיצא מרשות
 ישראל לגמרי. וכן המפרש
 כיום או היוצא בשירא
 תוך שלשים יום זקוק
 לבער ואחריו כן יפרש.
 קודם שלשים יום אין
 זקוק לבער, ברי"א בשאין
 דעתו לחזור קודם הפסח.
 אבל כשדעתו לחזור אפילו
 מתחלת השנה חייב לבער.
 וכן דין העושה את ביתו
 אוצר תוך שלשים יום
 זקוק לבער, קודם שלשים
 יום אין זקוק לבער. כמה
 דברים אמורים בשאין
 דעתו לפנותו קודם הפסח,
 אבל אם דעתו לפנותו
 חייב לבער. והני שלשים
 יום מאי עבדיתייהו דתניא
 שואלין בהלכות הפסח
 קודם לפסח שלשים יום,